

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
May 22, 1996

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXVI Kaina 50 ct.

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, MAY - GEGUŽĖ 22, 1996

Nr. 100

Vytautas Landsbergis: Rusija jau sulaužė sutartį

Vilnius, gegužės 20 d. — Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininkas Vytautas Landsbergis paskelbė pareiškimą „Dėl Rusijos norų pakeisti iprastines ginkluotės Europoje sutartį“.

Pareiškime sakoma: „Konferencijoje, kuri šiuo metu vyksta Vienoje, Rusija vėl mėgina gauti Vakarų šalių nuolaidų, kad galėtų suteikti ir išlaikyti Baltijos bei Kaukazo kryptimis daugiau kariuomenės, negu numato tarptautinė sutartis dėl iprastinės ginkluotės mažinimo. Iš tikrųjų Rusija jau sulaužė šią sutartį ir dabar siekia ją pakeisti. Tai reikštų paskatinimą ir toliau taip elgtis — nevykdomą tarptautinių įsipareigojimų, įteisinti jų nevykdymą kaip „privilegiuoto partnerio“ elgesio norma.“

Baltijos valstybės svarbu ir šių pastangų politinis pagrindimas. Agentūra Reuter praneša, jog Rusijos diplomatai nusis-

kundžia dėl strateginių teritorinių „netekčių“ Baltijos regione. Kitaip tariant, pasitraukimas iš Stalino okupuotų Baltijos valstybių, teisingumo atkūrimas ir santykių su kaimynais normalizavimas vertinamas neigiamai.

Cia verta priminti, jog 1990 m. lapkričio 9 d. Baltijos valstybių taryba perspėjo iprastines ginkluotės Europoje sutarties dalyves: Sovietų Sąjungą negali tartis dėl jokių savo kariuomenės kiekių Baltijos regione — Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje, nes neturi ten jokių suverenių teisių; kitu atveju šios trys valstybės turi būti minimos Sutartyje kaip jos dalyvės ir garantės. To nebuvo padaryta. Bet Rusija teisingai pasielgė 1992-1994 m., taiklingai išvesdama kariuomenę, todėl dabar keista būtų skųstis savo strategijos taikingu ir teisingu žingsnių apgailestauti“, sakoma pareiškime.

Sužeistas Rusijos diplomatas sveiksta, atentato įvykis tiriamas

Vilnius, gegužės 16 d. (Elta) — Ketvirtadienį Vilniuje pasiekusius ir Rusijos diplomato Vladimir Pozdorovkiną paguldę ir pavogus automobilį, Rusijos ambasada įteikė notą Lietuvos užsienio reikalų ministerijai. Joje prašoma kuo greičiau ištirti minėtą įvykį ir pasirūpinti šios diplomatinės atstovybės darbuotojų saugumu.

Rusijos ambasados pirmasis sekretorius Vladimir Pozdorovkin ketvirtadienį, 8:40 val. ryto buvo užpultas Vilniuje, prie Viršuliškių gatvės esančio dviejų aukštų garažo, kuriame saugomas ambasada priklausantis automobilis — žalios spalvos 1995 m. „Volvo 940“. Tris kartus iššovę į orą, 24-25 m. užpuolikas šovė į kairiąją Vladimir Pozdorovkin šlaunį. Sužeistas diplomatas, užpuolikas sėdo

į ambasados automobilį „Volvo 940“ ir nuvažiavo.

Penkiasdešimt vienerių metų Vladimir Pozdorovkiną paguldę ir Vilniaus Šv. Jokūbo katalikišką ligoninę. Kaip Eltai sakė ligoninės vyriausiasis gydytojas Kazys Paltanavičius, nukentėjusiojo sveikatos būklė nėra bloga. Diplomatai sužeidusi kulka perėjo kiauurai koją, neklaidydama kaulo, todėl šio daiktinio įrodymo jo kūne nerasta. Į žaizdą įstatyta drena. Pasak Kazio Paltanavičiaus, jei nebus kokių nors žaizdos komplikacijų, diplomatas iš ligoninės bus išleistas artimiausiomis dienomis.

Įvykį tiria Vilniaus prokuratūra ir Vilniaus Vyriausiojo policijos komisariato Organizuotų nusikaltimų tyrimo tarnyba, iškelta baudžiamoji byla.

Rastas Rusijos ambasados automobilis, sulaikytas įtariamasis

Vilnius, gegužės 20 d. (AGEP) — Vilniaus policija surado pagrobta Rusijos ambasados automobilį „Volvo 940“ ir sek-

madienį sulaikė įtariamąjį atentatu prieš diplomata. Limuzinas rastas viename garažų Vilniuje. Pernai metų laidos „Volvo“ buvo pagrobta ketvirtadienį. Nusikaltėlis per pagrobimą pistoleto šūviu sužeidė į koją mėginusį jam sutrukdyti Rusijos ambasados Vilniuje pirmąjį sekretorių Vladimir Pozdorovkin.

Pasak neoficialių šaltinių, operatyviniai darbuotojai jau penktadienį gavo žinią, kad ambasados automobilis paslėptas garaže Taikos gatvėje. Iki sekmadienio jis buvo slapta stebimas, kol į garažą atėjo ir buvo sulaikytas įtariamasis.

Lešik Rinkevič, 22 metų, jį sulaikiusiems pareigūnams teigė, jog tik buvo paprašytas pasaugoti automobilį. Bylą tiria Vilniaus apylinkės prokuratūra ir Vilniaus vyriausiojo policijos komisariato organizuoto nusikaltimų tyrimo tarnyba.

Tuo tarpu per apšilimą Vilniuje sužeistas Rusijos diplomatas toliau sėkmingai sveiksta ir vaikšto su ramentais. Jei jam nepakils temperatūra, penktadienį gydytojai ketina išleisti iš ligoninės.

1993 m. gegužės 25 d. Vilniaus miesto policija Akinio inovacinio banko (LAIB) saugyklose aptiko strategines paskirties metalo — berilio — krovinių. Tuomet LAIB saugyklose buvo rastos 4 tonos šio, gamtoje neradioaktyvaus metalo. Baimė dėl krovinių radioaktyvumo nustelbė versiją, jog berilis per tarpininkus buvo gabenamas į Šiaurės Koreją. Šiuo faktu ypač susidomėjo JAV diplomatai Lietuvoje. Buvęs ambasadorius Darryl Johnson kreipėsi į tuometinį ministrą pirmininką Adolfą Šleževičių, reikalaujdamas, jog LAIB saugomas berilis nebūtų išvežtas iš Lietuvos. „Jei ši medžiaga atsidurs Irake arba Libijoje, jūs atrodysite siaubingai, o Lietuvai reikės už daug ką atsakyti“. Tokie JAV diplomato žodžiai buvo pasakyti 1993 m. Strateginis metalas, Seimo narių reikalavimu, iš LAIB po trejų metų, gegužės 14 d., buvo išvežtas nežinoma kryptimi.

Nuotr.: i sunkvežimį kraunamos dėžės su beriliu. Nuotr. V. Ščiavinsko „Lietuvos rytė“

V. Landsbergis ragina prezidentą paankstinti rinkimus

Vilnius, gegužės 20 d. (AGEP) — Seimo opozicijos vadas Vytautas Landsbergis teigia, kad Lietuvos vyriausybė nevykdo vieningos politikos. Pirmadienį spaudos konferencijoje opozicijos vadas sakė, kad oficiali LDDP politika yra integracija į Europos Sąjungą ir NATO. Tačiau, pasak jo, vykdoma „kažkokia kita politika“.

V. Landsbergis pažymėjo, kad vyriausybė neiškina žmonėms narystės Europos Sąjungoje privalumų, nors tai turėtų būti užsienio reikalų ministro rūpestis. „Tačiau ministras rašo laisvą premjerui, kad muitų barjerų sumažinimas reikiama kliūčių padidina, ir ES, kad memorandumas su Tarptautiniu Valiutos Fondu prieštarauja Konstitucijai“. Tai absurdas, sakė V. Landsbergis ir priminė,

nesikeičia, tik įtvirtinamas kaltininkas — prasta vyriausybė“.

Pabrėžęs, kad vyriausybės prezidentui „niekas neprimetė“, V. Landsbergis paragino šalies vadovą atsilipti į aštuonių Seime atstovaujamų partijų raginimą bent keliom savaitėm „sutrumpinti krizės ir neveiksmingumo laikotarpį... kitaip žmonės kaltins prezidentą, kad jis tarnauja ne šaliai, o vienai izoliuotai LDDP“.

V. Adamkui reikia nedelsiant apsispręsti

Kaunas, gegužės 14 d. (Elta) — Atsakingas pareigas JAV valdžios struktūrose užimančiam Amerikos lietuviui Valdui Adamkui jau dabar reikėtų apsispręsti dėl dalyvavimo Lietuvos politiniame gyvenime, jei žymusis aplinkosaugininkas ketina įsitraukti į rinkimų kampaniją Lietuvoje šį rudenį.

Priešingu atveju jam, kaip ir pretendavusiam į prezidento postą diplomatai a.a. Stasiui Lazoraičiui, agitacijai gali paprasčiausiai pritrūkti laiko. Tokias mintis išsakė Lietuvos Seimo pirmininko pavaduotojas E. Bičkauskas, gegužės 14-ąją Kaune susitikęs su Vytauto Didžiojo universiteto politologijos klubo nariais.

Karaliaučiuje įregistruotas pirmasis mirties atvejis nuo AIDS. Kaip pranešė miesto kovos su AIDS centras, mirusysis daugiau kaip prieš 10 metų užsikrėtė ŽIV (Žmogaus imunodeficitu virusu) būdamas užsienyje.

„Lietuvos avalinijos“ (LAL) ir „Finnair“ ketina glaudžiau bendradarbiauti. Baigėsi beveik tris kartus per savaitę Rusijos piliečių balsavo apie 2,000, o Klaipėdoje — tik 790 iš maždaug 2,000 Rusijos piliečių. Iš maždaug 310,000 Lietuvos gyvenančių rusų tautybės žmonių absoliuti dauguma turi Lietuvos pilietybę ir negali dalyvauti Rusijos rinkimuose.

Rusijos prezidento rinkimai Lietuvoje

Vilnius, gegužės 14 d. (BNS) — Lietuvos diplomatai pareiškė susirūpinimą ir nuostabą dėl Rusijos Valstybės Dūmos pirmininko pavaduotojo S. Baburin siūlymo nesilaikyti visuotiniai pripažintų tarptautinės teisės normų ir atidaryti Lietuvoje 5 rinkimų apygardas balsavimui už Rusijos prezidentą.

Savo vadovaujamos Rusijos visaliaudinės sąjungos vardu S. Baburin išplatino pareiškimą apie netaikytiną Rusijos konstitucines Rusijos piliečių teises Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje dalyvauti Rusijos parlamento ir prezidento rinkimuose.

Pavadinęs Baltijos šalis „ar-timuojų užsieniu“, jis pareiškė, kad Estijoje per Rusijos prezidento rinkimus reikia atidaryti 25, o Latvijoje — 10 balsavimo apygardų.

Lietuvos užsienio reikalų ministerijos sekretorius A. Januška BNS sakė, kad pagal 1961 m. Vienos Diplomatinių

Klaipėdoje sulaikyta urano siunta

Vilnius, gegužės 20 d. — Lietuvos Vidaus reikalų ministerija pranešė, kad Klaipėdoje policija suėmė 6 asmenis ir konfiskavo 29 svarus radioaktyvaus urano.

Šiuo metu Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos prokuratūra tiria, kokių būdu uranas pateko į Lietuvą ir kur jis buvo numatomas siųsti.

Dvi radioaktyvaus urano siuntos šiemet Lietuvoje buvo sulaikytos jau anksčiau. Vakary branduoliniu saugumo agentūros reikiama susirūpinimą, kad Lietuva gali tapti „vartais“ nelegaliam branduolinių medžiagų iš Rusijos gabenimui į Vakarų.

Aplink pasaulį

Rusijos prezidentas Boris Jelcin pasirašė įsaką dėl vienkartinio išmokų Antrojo pasaulinio karo invalidams ir dalyviams, gyvenantiems Latvijoje, Lietuvoje ir Estijoje.

Įsaką rašoma, kad Rusijos prezidentas nutarė pritariti Pergalės 50-mečio fondo iniciatyvai 1996-ųjų gegužės ir birželio mėnesiais iš šio fondo lėšų skirti vienkartinę pinigines išmokas 1941-1945 metų karo invalidams ir dalyviams kurie gyvena Latvijoje, Lietuvoje ir Estijoje. Išmokos bus minimalios senatvies pensijos dydžio, kuris nustatytas Rusijos įstatymais nuo šių metų sausio 1 dienos.

Kazachstanas prezidentas Nursuntan Nazarbajev susitiko su Kirgizijos prezidentu Askar Alijev ir Uzbekistano prezidentu Islam Karimov. Šios trys šalys siekia padėti Tadžikistanui geriau apsaugoti sieną su Afganistanu. Susitikime buvo kalbama apie Vidurinės Azijos bataliono sudarymą. Taikos palaikymo funkcijas jis vykdys prie Tadžikistano sienos, vadovaujamas Jungtinių Tautų Organizacijos. Batalione bus 500 gerai parengtų ir apginkluotų Kazachstan, Kirgizijos ir Uzbekistano karių.

Kolumbijos gyventojai beveik po lygiai pasiskirstė į dvi grupes po viešosios nuomonės apklausos, kurioje buvo bandoma išsiaiškinti, ar šalies prezidentas Ernesto Samper, įtariamas dėl ryšių su narkotikų mafijos vadeivomis, turėtų atsistatydinti. Pastaruoju metu Kolumbijos prezidentas Samper vis dažniau buvo raginamas atsistatydinti, kilus įtarimams, kad jo rinkiminė kampanija 1994-aisiais buvo finansuojama narkotikų mafijos pinigais.

Pietų Afrikos prezidentas Nelson Mandela pertvarkė ministrų kabinetą ir paskyrė naujus ministrus į postus, kurie liko laisvi iš koalicijos pasitraukus Nacionalinei partijai. Keturių naujų ministrų paskyrimas padidins Afrikos Nacionalinio Kongreso įtaką.

Į Baltarusiją oficialiai grįžo buvusios Sovietų Sąjungos vėliava, kuri nuo šiol bus keliamą kartu su Baltarusijos valstybine vėliava per valstybines šventes bei karines ir valstybines iškilmes, skirtas „Baltarusijos liaudies pergalės metinėms“. Šalies prezidentas Aleksandras Lukašenko pasirašė atitinkamą įsaką. Pagal šį dokumentą, per iškilmes, skirtas pergalėi Antrajame pasauliniame kare, taip pat turi būti iškeliama vadinamoji Pergalės vėliava. Kiek anksčiau pa-

našų įsaką Rusijoje išleido prezidentas Boris Jelcin.

Moldovos darbo rinkoje padėtis igauna vis grėsmingesnį pobūdį, nes laisvų darbo vietų skaičius respublikoje per pastaruosius metus sumažėjo maždaug 10 kartų. Moldovos gyventojų užimtumo departamentų direktoriaus pavaduotojo tvirtinimu, oficialioji statistika neatspindi tikrosios padėties darbo rinkoje. Oficialiais duomenimis, nedarbo lygis Moldovoje pernai sudarė tik 1,2 proc., o darbo biržoje buvo įregistruoti tik 25,000 bedarbių.

Vokietijos sostinės Berlyno ir gretimų Brandenburgo rajono gyventojai dalyvavo referendume, kuris turėtų atskleisti daugumos nuomonę, ar reikia sujungti dvi federalines žemes į vieną. Dauguma politinių partijų pareiškė sutinkančios, kad minėtosios žemės susijungtų, tada atsirastų daugiau darbo vietų, sumažėtų biurokratų, regionas taptų patrauklesnis užsienio investitoriams. Kad tokį pasiūlymą būtų galima toliau svarstyti, jam turi pritariti mažiausiai 50 proc. abiejų žemių rinkėjų, kurių Berlyne yra 2,5 milijono, o Brandenburge — 1,9 milijono.

Latvijos ministras pirmininkas Andris Šķele pareikalavo, kad atsistatydintų žemės ūkio ministras Albertas Kaulas. Laikina žemės ūkio ministerijai vadovaus ekonomikos ministras Guntars Krastas. Per susitikimą su Skrudonos savivaldybės vadovais ir gyventojais ministras Albertas Kaulas apkalbino A. Šķeles vadovaujamą vyriausybę veiksmais, nukreiptais prieš valstiečius.

Švedijos kronos kursas pasiekė aukščiausią ribą per trejus metus. Gegužės 15 d. Stokholmo valiutų biržoje už vieną JAV dolerį buvo mokama 4,3985 Švedijos kronos. Ekonominė nuomone, Švedijos kronos kurso šuolį paskatino sklandantys gandai, kad Švedija netrukus paskelbs apie savo ketinimą įsijungti į bendrą Europos valiutų sistemą (ERM).

Uragano nusiaubtame Šiaurės Bengladeše žuvusiųjų skaičius pasiekė mažiausiai 500, šimtai gyventojų tebėra dingę. Maždaug 50 tūkstančių žmonių buvo sužeisti. Manoma, kad žuvusiųjų skaičius gali būti daugiau kaip tūkstantis. Birželio 12 d. Bangladeše numatyti bendrieji rinkimai. Pasak Reuters, šalis stengiasi ištrūkti iš ilgalaikės politinės krizės.

Iš Baltarusijos gegužės 15 d. buvo išsiųstas Lenkijos jūdejmio „Solidarnosc“ vadovas Marian Krzaklewski. Baltarusijos Vidaus reikalų ministerija apkalbino jį suorganizuojamus neteisėtą mitingą, kuriuo buvo pavadintas susitikimas su Baltarusijos laisvųjų profesų sąjunga atstovais, vykęs netoli vienos Minsko gamyklos. Vidaus reikalų ministerijos atstovas Sergej Chirpac pasakė, kad „Solidarnosc“ vadovui išskirti kaltinimai pagal Baudžiamojo kodekso 186 straipsnį. Už šio įstatymo pažeidimą gresia treji metai kalėjimo.

KALENDORIUS

Gegužės 22 d.: Julija, Rita, Elena, Aldona, Eimantas.

Gegužės 23 d.: Deziderijus, Andriejus, Merkurius, Gertautas. 1946 m. mire aušrininkas, Mažosios Lietuvos Patriarchas Martynas Jankus.

SKAUTYBĖS kelias

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

DARBAS UŽBAIGTAS! „LIETUVIŠKOJI SKAUTIJA“

1945–1985”

Skautų, čiu vienetų ir jų vadovų, lietuviškų organizacijų, didesnių ir mažesnių remėjų, ir knygos prenumeratorių, bei LSS fondo valdybos atlikto leidėjo darbo dėka, visų ilgai lauktoji knyga jau išspausdinta ir greitai laiku pasieks remėjus ir ją iš anksto užsisakiusius.

LSS vadovų, ių pastangomis sutelkta medžiaga apima 40-ties metų skautiškos veiklos laikotarpį. Štai pagrindinės turinio antraštės: LSS svarbesnių įvykių suvestinė; LSS vadovai; Europos rajonas; Išėivijoje (Anglijos, Australijos, JAV Atlanto, JAV Ramiojo vandenyno, JAV Vidurio, Kanados ir Pietinės Amerikos rajonai); Didžiojo stovyklos; Spauda; LS fondas; Vydūno jaunimo fondas; Garbės ženklai; Įteitį – Tary-

bos pirmininkų žodžiai, ir LSS 1985-1995 m. veiklos apžvalga. Knyga 700 puslapių su 1,080 nuotraukomis, kietais viršeliais. Išspausdinta 1,500 egzempliorių.

Illinos valstijoje gyvenantieji prenumeratoriai knyga gali atsitiimti PLC pas LS fondo atstovą Lemonte vs. fil. A. Karaliūną; Kanadoje – Toronte pas LSF atstovą vs. Vytautą Skrinšką. Visur kitur gyvenantiems prenumeratoriams, knyga išsiuntinė LSF vicepirm. Česlovas Kiliulis.

Norintieji šią knygą įsigyti, užsakymus siunčia LSF izdininkui vs. Kostui Nenortui, 44 Alban St., Boston, MA 02124. Knygos kaina 30 dol.

vs. Petras Molis
Pirmininkas

NETEKOME LIUDO KONČIAUS

Šių metų balandžio 13-tą dieną Cape Codo ligoninė, Hyannis, Massachusetts, po ilgos ligos mirė Liudas Končius.

Liudas gimė Palangoje, profesorius Igno Končiaus ir Marijos Kentraitės Končienės šeimoje. Pirmosios Sovietų Sąjungos okupacijos metu, būdamas jaunu gimnazistui, Liudas dirbo pogrindyje; buvo suimtas ir kalinamas Kauno kalejime. Prasidėjus karui su vokiečiais, jis iš kalejimo buvo išlaisvintas. Antrajai Sovietų S-gos okupacijai artėjant, jis, kaip ir daugelis tautiečių, kartu su savo tėvu prof. Končium, pasitraukė į Vokietiją. Liudo motina ir du broliai liko Lietuvoje; motina mirė 1947 metais.

1949-tais metais, kartu su tėvu, Liudas atvyko į Bostoną. Čia jis mokėsi Tufts universitete, kurį baigė 1952-ais metais. Tais patiais metais jis vedė Ireną G. Laurinaitę, savo jaunystės draugę.

Nuo mažų dienų būdamas aktyviu skautu, atvykęs į Bostoną Liudas įsijungė į amerikiečių

skautų veiklą. Baigęs universitetą, jis buvo pakviestas dirbti (kaip profesionalas) į „Boy Scouts of America“ organizaciją, kuriai jis dirbo 33 metus. Jo profesinė veikla, prasidėjusi Bostono apygardoje, išsiplėtė po visą Naująją Angliją ir vėliau, direktoriaus pareigomis („Associate Director of National Training“), jis ruošė profesionalius skautų vadovus visai Amerikai, dirbdamas New Jersey ir Texas valstijose.

1985-tais metais Liudas išėjo į pensiją ir nuolatiniai apsigyveno Cape Cod, kur jau anksčiau su šeima praleisdavo vasaras. Visą gyvenimą mėgdamas gamtą ir būdamas aistringų žvejotoju, Liudas ir čia įsijungė į šį sportą, tapo konsultantu žuvininkystės tyrinėjimo organizacijoje.

Nuoširdžiai užjaučiame likusią šeimą, žmoną Ireną, dukras Jūratę ir Sigitą ir sūnų Tomą bei jų šeimą, o taip pat ir vienintelį brolių Algirdą Lietuvoje.

J. K. ir G. M.

„GEDIMINO“ DRAUGOVĖS SUEIGA

Šeštadienį, gegužės 11 d., „Lituanicos“ tunto „Gedimino“ draugovės vilkiukai baigė savo metinę veiklą iškilminga sueiga. Broliai susirinko Jaunimo centro žemutinėje salėje, kurioje jų laukė suvažiuosius jų mamytės. Sueiga pradėjo draugininkas, sk. vyt. Petras Bagdonas, ir pavaduotojas, prit. sk. Paulius Genčius, išrikuodami vilkiukus skiltimis. Broliui Karoliui Jonavičiui įnešus veliavą, sugiedojo Lietuvos himną.

Sueigos rimtesnę dalį pravedė draugovės patarėja, v.s. Marytė Utz. Broliai pakartoję vilkiukų įžodį, aptarė įstatus, ir uždegė žvakutes, kad liepsnelės primintų jiems savo skautiškus pažadus. Po to, broliams buvo išdalinti specialieji ženkleliai, pažymėti jų įdėtą darbą įsigyjant dainininko, dailininko, ir kelio ženklių sekoje specialybes.

Veliavą išnešus, prasidėjo sueigos linksmoji dalis. Vilkiukai pasiskirstė komandomis ir bego estafetėmis, kiekvieną kartą sunkesnėmis. Užbaigti sueigą, visi, pasikvietę savo ma-

mas, sustojo į ratą ir sugiedojo „Ateina naktis“. Tada beliko atsisveikinti mamų suneštomis vaišėmis ir nekantriai laukti „Džiamborė“ (savaitgalinės stovyklos), kad draugovėi vėl bus proga susiburti į skautišką šeimą.

K.V.

„Lituanicos“ tunto „Gedimino“ draugovės vilkiukai ir vadovai. Iš k.: I eil. – Danius Čaraskas, Gintaras Rudis, Linas Aleksūnas, Darius Aleksūnas, Jonas Vaičiūnis ir Karolis Jonavičius. Priekyje – Juozukas Ratiūnas. II eil. – draugininkas sk. vytis Petras Bagdonas, patarėja vs Marytė Utz ir dr. k. pavaduotojas prit. skautas Paulius Genčius.

Detroito lietuvių skautijos 45 metų veiklos sukakties minėjimo iškilminga sueiga pradeda „Baltijos“ t-to tuntininkas ps. Paulius Jankus ir „Gabijs“ t-to tuntininkė s. Gailė Dėdinienė.

„GABIJS“ IR „BALTIJOS“ TUNTŲ 45 METŲ ŠVENTĖ

1950 m. Detroito gyvenančių lietuvių skautai ir skautės susibūrė ir įsteigė „Baltijos“ ir „Gabijs“ vietininkijas. Netrukus vietininkijos išaugo į tuntas. Š.m. gegužės 5 dieną, nors truputį pavėluotai, „Baltijos“ ir „Gabijs“ tuntų skautai ir skautės, jų vadovai ir vadovės, tėveliai, seneliai, draugai ir rėmėjai susirinko Dievo Apvaizdos parapijoje švęsti tuntų veiklos 45 metų sukaktį. Į šventę atvyko nemažai sesių ir brolių, kurie anksčiau skautavo, buvusių tuntininkai ir tuntininkės, ir Seserijos Vyriausia skautininkė v.s. Birutė Banaitienė.

Iškilmės buvo pradėtos 10:30 val. ryto šventomis Mišiomis. Skautai ir skautės su savo veliavomis organizuotai ėjo į bažnyčią. Veliavas nešė Svają Mikulionytę, Inga Mossaitę, Lanutę Zomboraitę, Andrius Giedraitis, Gytis Mikulionis ir Jonas Paškus. Mišioms tarnavo Laura Karvelytė, Algutis Kasputis ir Audrius Moss. Mišių aukų metu, skautės Audra Strakšytė ir Rasa Kaunelytė nešė vainiką, supintą Irenos Vizgirdaitės, prisiminti visus tuntu mirusius skautus, skautes, vadovus ir vadoves.

12:15 val. p.p. prasidėjo iškilminga tuntų sueiga. Parapijos didžioji salė buvo gražiai papuošta. Virš įėjimo durų kabėjo vyr. skautės Vilijos Matveikienės padaryti skautiški ženklai – rūtėlė ir lėlija; virš scenos – Mykolo Abariaus gražiai išrašytas sveikinimas. Salėje buvo iškabinti ir išdėti nuotraukų plakatai, sunešti skautų šeimų, gairėlės ir kiti prisiminimai praėjusių stovyklų ir švenčių.

Pirmą sueigos dalį pravedė „Baltijos“ tunto adjutas ps. Manvydas Šepetys. Išpūdingai atrodė graži rikiuotė sesių ir brolių, nuo pačių jauniausių „Liepsnelių“ ir „Giliukų“ iki vyr. skautių, vyčių ir vadovų, ių. Veliavas įnešė prityrusios skautės Aleksa Mossaitę, Elena Strakšytę ir Elenutę Sventickaitę; prityrę skautai Tomas Dėdinas, Mark Juška ir Tomas Sventickas. Sueiga pradedamo malda, sukalbėta parapijos klebono kun. Valdo Valdemaro.

Vyriausia Skautininkė Birutė Banaitienė pasveikino visus jubilejaus proga. Jai puokštę gėlių įteikė paukštytės kandidatės Liana Butkūnaitė ir Karina Puškoriūtė.

Per skaitomus įsakymus buvo daug svarbių žinių ir pranešimų. Vilkiukais kandidatais tapo: Arminas Alksnis, Linas Kasputis ir Marius Miliūnas. Vilkiukai Deividas Alksnis, Andrius Giedraitis, Algutis Kasputis, Gytis Mikulionis, Andrius Miliūnas ir Jonas Paškus perėjo į skautų kandidatų būrelį. Skautai Michael Juška ir Dovas Kaunelis perėjo į prityrusių skautų kandidatų būrelį. Prityrę skautai Tomas Dėdinas, Mark Juška ir Tomas Sventickas ruošiasi kandidatuoti į skautus vyčius.

Septynios jaunos „Liepsnelės“ – Rima Giedraitytė, Diana Jankutė, Diana Karvelytė, Monika Mikulionytė, Aleksa Miškinytė, Karina Puškoriūtė ir Daria Zubrickaitė – perėjo į paukštyčių draugovę ir tapo paukštytėmis kandidatėmis. Prie jų dar prisidėjo naujai skautaujanti Liana Šontaitė. Tai gražus būrelis kandidatų! Skautė kandidatė Rūta Sventickaitė davė skaučių įžodį. Į vyr. skautių kandidatų būrelį priėmė dar dvi seses – „mamytės“ – Dainą Anužienę ir Margaret Rudienę. Jos, kartu su keturiomis kitomis kandidatėmis ruošiasi vyr. skautių įžodžiui.

Visada smagu kai gali konkrečiai parodyti savo padėką už rūpestingą, skautišką darbą. Tai ir šia proga teko apdovanoti vyr. sk. vyr. sl. Daną Barauskaitę Veliavos žymeniu už darbą su vyr. skautėmis ir ps. Alma Butkūnienę – Tėvynės Dukros žymeniu už vedimą „Gabijs“ tunto izdo ir stovyklos registracijos administraciją jau daug metų. Su ypatingu džiaugsmu tuntininkė Gailė Dėdinienė pranešė vyr. sk. vyr. sl. Daivos Orientaitės-Lukasiewicz pakėlimą į paskautininkės laipsnį už darbą su paukštytėmis. Buvusi tuntininkė s. Danguolė Jurgutienė gražiai pravedė įžodį. Maloniai nustebsi Daiva davė įžodį savo tėvelio, brolio ir draugų skautininkų rate. Vyriausia Skautininkė buvo pakviesta užrišti kaklaraistį. Visos paukštytės sesei Daivai įteikė po gėlytę.

Antrąją dalį šventės – programėlę pravedė dabartiniai „Gabijs“ ir „Baltijos“ tuntų tuntininkai – s. Gailė Dėdinienė ir ps. Paulius Jankus. Perskaitė visų buvusių tuntininkų ir tuntininkių vardus. Salėje buvo jų nemažai: tuntininkės – Kungunda Kodatienė, Jūratė Pečiūrienė, Dalia Gilvydienė, Rita Matveikaitė-Kasputienė, Danguolė Jurgutienė, Vida Jušienė, Viki Jankutė-Moss, Gailė Dėdinienė; tuntininkai Vladas Simutis, Leopoldas Heiningas, Juozas Orentas, Šarūnas Mingėla, Linas Orentas, Paulius Jankus. Paukštytės

LSS BROLIJOS VADIJOS SUAŽIAVIMAS

(Tėsinys)

Australijos rajono atstovas, vs. Henrikas Antanaitis pranešimą atsiuntė laišku. Veikia šie tantai: „Vilniaus“ tuntas – Adelaidėje, veikla silpnai; nėra vadovų. Sidnėjūje – „Aušros“ mišrus tuntas veikia gana gerai. Tuntui vadovauja sesė Šlėterytė; Melbourne veikia „Džiugo“ tuntas. Yra dar vienetas Geelonge, Canberroje, bet jų veikla silpnoka. Visuose paminėtuose miestuose, galėtų būti gyvenanti veikia, būtų pakankamai veiklių vadovų. Turime sunkumų ir su lietuvių kalba. Kas metai yra ruošiamas Rajoninė stovykla.

Pietų Amerikos rajono veiklą trumpai aprašė vs. Eugenija Bacevičienė. Veiklą išvystyti sunku. Kalbama ispaniškai ir portugališkai. Mažai mokančių lietuviškai. Ruošiama metinė stovykla. Jei būtų veiklių daugiaakbių vadovų, veiklą būtų galima pagerinti. Išklausius rajonų atstovų pranešimus, gavosi vaizdas, kad skautiška veikla nėra mirusi. Ji yra labai gyva, nors kai kuriuose vietuose ir pasireiškia apsnūdimas. Į veiklą grįžta buvę jauni vadovai, atsivedami ir savo vaikutius. Stovyklose stovyklauja ir jaunos šeimos su savo mažamečiais vaikais. Ateityje iš jų išaugs skautės, skautai, jūros skautai, o tėvai

Ingrida Miškinytė ir Laura Karvelytė įteikė tuntininkams po gėlę; vilkiukai Aras Butkūnas ir Dainius Giedraitis įteikė po gėlę tuntininkėms.

Tuntininkas Paulius Jankus perskaitė sveikinimus buvusių tuntininkų: Vlodo Paužos ir Jono Asmino; buvusių tuntininkų Želvyros Baukytės-Simoliūnienės ir Aldonos Rastenytės-Page, Vyriausio Skautininko v.s. fil. Albino Seko ir iš LSS Tarybos ir Pirmijos Pirmininko v.s. fil. Kęstučio Jėčiaus.

Pagrindinė mūsų šventės kalbėtoja buvo v.s. Kungunda Kodatienė, pirmoji „Gabijs“ tunto tuntininkė. Ji pasidalino prisiminimais pirmųjų tuntų dienų. Baigus, jai dovanelę, lietuvišką medinį kryžį, atnešė paukštytės kandidatė Kristina Juškaitė ir vilkiukas kandidatas Linas Kasputis.

Tuntininkai Gailė Dėdinienė ir Paulius Jankus padėkojo visiems už dalyvavimą jubiliejinėje šventėje ir už paramą tuntams per visus jų veiklos metus. Užbaigti oficialią šventės dalį, sustojom ratu ir sugiedojom „Lietuva brangi“. Po to, visi skautai, skautės ir svečiai pasitinkininkė. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Sušaukiam (kalbėti angliai) tel. 700-423-6300

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-6161
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3809 W. 96 St., Tel. (708) 423-8161
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v.p. 7 v.v., antrd. 12:30-3 v.p., trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v.p., penkd. ir šėtd. 9 v.v. - 12 v.p.

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS IR ŽAIZDAS IR IŠSIPLĖTUSIUS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
6122 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-9999 arba (312) 498-4441

EUGENE C. DECKER, D.D.S., P.C.
4647 W. 163 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams suvartys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Sušaukiam (kalbėti angliai) tel. 700-423-6300

SURENDER LAL, MD
Specialybe – Vidaus ligos
7722 S. Kedzie, Chicago, IL 60652
Tel. 312-434-2123
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave., Chicago, IL 60652
r.k.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida			
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorius Ignas Budrys
Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priimančios, gavus prašymą ką nors skelbti.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
• Redakcija straipsnius taiso savo nuostoria. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasikelti kopiją.

taps tuntų, vietininkijų ir draugovių vadovais.

Po LSS rajonų atstovų pranešimų apie skautišką veiklą tuntuose ir vietininkijose, vyko LSB skyrių vadovų pranešimai.

Tiekimo skyriaus vedėjas vs. Antanas Jaraūnas pastebėjo, kad skautų vienetai mažai domisi turimais ženklais ir knygomis. Jis tai laiko skautų vadovų nekreipimu dėmesio į skautų pažangumą. Kiekvienas berniukas nori pasirodyti kitiems, ką jis yra pasiekęs. Vadovai turėtų ruošti viešus užsiėmimus ženklių įteikimui. Ženklaus tiekimo skyriuje reikia užsakyti iš anksto (ne porą dienų prieš įteikimą). Kartu su užsakymais prisiunčiamas ir mokestis už juos.

„Skautijos“ ir „Krivulės“ koordinatorius vs. fil. Antanas Pauzuolis prašė painformuoti Brolijos vadovus, kad anksčiau ejsi „Skautija“ yra įjungta į „Skautų aidą“. Joje spausdinami tik oficialūs pranešimai LSS Pirmijos, Brolijos, Seserijos ir Akademinio Skautų sąjūdžio vadijos. Medžiaga apie skautišką veiklą ir nuotraukos siun-

čiamos tiesiog „Skautų aidą“ redakcijai; vs. fil. Halinai Plaušinienei – „Peledų“ skiltis, 4235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60632.

vs. fil. Ant. Pauzuolis
(Bus daugiau)

ASS STUDIJŲ DIENOS

Akademinių Skautų sąjūdis 1996 m. Studijų dienos š.m. spalio 4-6 d. vyks Woodstock, IL. Del informacijų kreipkitės į fil. dr. Viliją Kerelę tel. 708-594-0400.

VIDAS T. NOREIKA, D.D.S.

Dantų Gydytojas
ŠIAUR. VAK. INDIANOJE
su Charles E. Bond, D.D.S.
209 S. Calumet Rd.
Chesterton, IN 46304
Kab. (219) 926-1633
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos
5540 S. Pulaski Rd.
Tel. 312-585-2802
Pirmd. 9 v.v. - 7 v.v., antrd., trečd. ir penkd. 9 v.v. - 3 v.p., ketvd. 10 v.v. - 7 v.v. Šešt. ir kt. dienomis reikalingas susitarimas.
Prima „Medicare Assignment“.
Sumokama po vizito

Cardiac Diagnostics, Ltd.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-438-7766

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. V. J. VASAITIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA
4817 W. 83 St., Burbank, IL
Tel. 708-423-6114
Valandos susitarus

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9986 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 myliai į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-6888
Valandos pagal susitarimą

DR. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2699
Valandos pagal susitarimą

EDMONDAS VIŽNAS, M.D., S.C.

Specialybė – Vidaus ligų gydymas
Kaip ir lietuviškai
6168 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 598-7788

ARAS ŽLUBA, M.D.

AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center
Naperville Campus
1630 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. 708-627-9999
Valandos pagal susitarimą

BE PASO, BE GARBĖS IR BE ATEITIES

„Valstiečių laikraščio“ labdaros fondo
„Kaimo vaikai“ darbuotojų viešnagė Kėdainių
rajo Gudžiūnų seniūnijoje

Tai buvo labai slogi diena visiems mums. Tą dieną važiuojame į Kėdainių rajono Gudžiūnų seniūniją. O važiuoju mažas būrys – fondo vadovė dr. Regina Švobienė, fondo darbuotoja Irena Šalkauskienė, Danutė Tyškevičienė, fotografas Jonas Dilys ir šiuo eilučių autorius. Vairuotojas Vladas Vasiliauskas gabena sunkvežimį gėrybių – maisto produktų, avalynės, drabužių, Visos tos dovanos į „Valstiečių laikraščio“ supilaukę iš JAV lietuvių organizacijų, pavienių žmonių.

Gudžiūnų seniūnas Vitoldas Mačius ir seniūnijos darbuotoja Regina Preikšienė sakė:

– Pamatykite bausį skurdą ir vargą. Net 23 šeimos visiškai prisigėrusios. Jose geria abu šeimos nariai.

Tuo greitai įsitikinome susitikime šios seniūnijos Devindonių kultūros rūmuose. Beveik pusantros valandos viešnia dr. Regina Švobienė pasakojo apie žmogaus dvasines galias įveikti savyje silpnumą, pakilti, vaikų akyse pamatyti gyvenimo tikslą. Pasirūpinti savų vaikų, savų gyvenimų. „Kad nieko neišeis, vyras geria...“ – bevilniškai atsiduso viena.

– Moterys, pakelkite rankas, kurių vyrų negeria, – paprašė dr. R. Švobienė.

Iš 30 susirinkusių pakilo tik viena. Tuo pasidžiaugti galėjo Tatjana Mockienė, auginanti penkis vaikus. Jos 36 metų vyras Vytautas rūpinasi šeima, vaikais. O kiti? Geria be saiko. Geria su žmonomis. Nors vyrų ir žmonos sąvokos čia tik sąlyginės. Šiuos šventus žodžius pakeitė „sugyventinis“, „sugyventinė“. Apylinkėje jau yra moterų, kurios gyvena su keliais sugyventiniais, juos maitina, jais rūpinasi, jų vaikus gimdo. O šie geria, vaidijasi, kartais išveda savo maitintoją iš jos namų. Prasibraivę vėl prisiskaukia. Kas gi pasirūpins jais? Kas nupirks degtinės šlakelį pagirioms?

„Pacios susikūrė tokį gyvenimą“, – sakė mums seniūnijoje. Taip lengviausia pasiteisinti ir praeiti pro juos, nepastebint išpuosulų veidų, apiblaususių žvilgsnių. Tegu gyvena savo gyvenimą, tegu kapanojasi savaime skurde. O vaikai? Naikiname, žudome vaikus? „Pakanka globos namų, sovietmečių pristatytų internatų, pagalbinių mokyklų“, – vėl išgirdome atsakymą.

Niekas nepagalvoja ir niekam nė motais, kad visi šie žmonės – sunkūs ligoniniai. Užteršto oro, sovietinės ideologijos, kolchozų aukos. Atėjusių atnešto gyvenimo būdo, alkoholio sužalotų žmonių tragedija, kurią ilgai jausime. Bet jai tai žvelgti iš šalies – nusikaltimas. Juo labiau, kad šiuose žmonėse dar rusena vilties kibirkaitės. Regėjau jas ir motinų, atėjusių į labdaros dieną, veiduose. Pašviesėjo veidai, išgirdus kvietimą: „Valstiečių laikraščio“ labdaros fondas laukia jūsų. Ateikite, kai bus labai sunku. Ateikite prašyti, ateikite gauti. Skambinkite mums ne vilties valanda“, – kvietė dr. Regina Švobienė.

Tai buvo vilties gija nelaimingiems. Gal ji vertingesnė ir už atvežtą labdarą. Greit iširpo sunkvežimis tyrelių, batų, drabužių, žaislų. JAV lietuvių fondo dovanos buvo įteiktos neturtingoms šeimoms, vaikams. Labdaros fondo darbuotojos ilgai kalbėjosi su žmonėmis, konsultavo juos, davė daug vertingų patarimų.

Atsilojo įtampa, pašviesėjo veidai. Gal šioms žmonėms reikėtų daugiau tokių susitikimų, nuosirdžių pašnekės ir patarimų, kaip tvarkyti pašiūsių gyvenimą, kaip išsivaduoti iš klaidingos alkoholio ligos? Juk dauguma jų neturi televizorių, neskaitytų laikraščių, neklausio radijo. Net neturi lietuviško paso.

Netikite? Gaščiūnų kaimo pirkioje skurdžioje aplinkoje ant lovos sėdėjo jauna moteris. 24-erių metų penkių vaikų motina Aldona Novogrudakienė. Penkių vaikų motina, laukianti šeštojo. Viena jų po gimdymo paliko, atsisakė. Kodėl? „Nežinau ir pati“... Puspilčiai vaikai ropščiasi po jos kelius. Jie tokie maži, gražūs ir alkani. Motina negauna jai priklausančios pašalpos, nes neturi paso. Neturi paso ir vyras. Jo neradome, tik kieme sutikome būrelį jau sušilusius vyriškus.

Kas įtūmė jauną moterį į bevilnišką duobę? Kas laukia jos vaikų? „Nežinau... Išsiimčiau pasą, jei turėčiau pinigų...“ Dr. Regina Švobienė čia pat išsprendė šią painingą: seniūnijos atstovei Reginei Preikšienei davė pinigų, kurių pakaktų kelioms moterims įsigyti Lietuvos pasus. Pasirodo, kad ir gretimame Vikaikių kaime gyvenanti dešimties vaikų motina

Po antrosios tautinių šokių šventės Suvalkuose. Iš kairės: Veronika Povilionienė, Lietuvos konsulas Seinuose Vidmantas Povilonis, mokytojai Juozas Vaina, Algis Uzdila, Alicija Uzdilienė ir Punksko viršaitis Kazys Baranauskas.

Aldona Raziūnienė irgi neturi paso, negauna pašalpų už mažamečius vaikus.

Ar galėtų seniūnija sutvarkyti šio reikalo ir šešių ar dešimties vaikų motinai atvežti į namus pasą? Ir iškilmingai įteikti. O gal tai irgi būtų vienas mėginimas padėti motinai, įpareigoti ją? Deja, tokie žmonės nekam nerūpi. Nei kunigams, nei vienuoliams, nei gausybei vaikų gelbėjimo įstaigų. Gudžiūnų seniūnijoje išgirdome kraupią istoriją apie nedarnių šeimų gyvenimą, jų skurdą, nedorą gyvenimo būdą, dėl kurio kenčia vaikai. Seniūnas Vitoldas Mačius prisiminė epizodą, kai su policijos atstovu rado girtą motiną ir kelias dienas nevalgiusius vaikus. Tik kai policininkas jai uždavė gumine lazda, moteris atsikėlė, ėmė su svečiais pagarbiau kalbėtis.

Nemanau, kad tai geriausia auklėjimo priemonė. Slystantių žmonių kaime niekas nepakeičia, neretai pastumia – paroduodami jiems pigius ir nuodindami alkoholinius gėrėlius, pirkdami iš jų pusvelčių iš namų atneštus daiktus, net sodybas. Palikdami nuskriaustus vaikus.

Teraspolio kaimo nedidelės pirkios viename kambaryje gyvena Bogužiai su sūnum ir jo sugyventine, kuri augina keturis vaikus, laukia penktojo. Nelinksmia Taniai Antonovai, kai pasigeria sugyventinio tėvai ir pats sugyventinis. Tenka bėgti iš namų. Ji nesutuokus, keli vaikai pirmojo vyro, keli – sugyventinio. Įstatymai jos negina, o ji jų ir nežino. Kaip šimtai beglobių vaikų. Tėvų, ypač patėvių ir mamų sugyventinių terorizuojami, prievartaujami. Kas padės jiems?

Tą dieną užsukome ir į kitas šeimas, kuriose apilyšę vaikai,

girti tėvai, apsiблаusiusios nuo alkoholio motinos. Ir nelaimingų vaikų akys. Jos prašiesė, kai išėina iš namų, kai ateina į mokyklą, susitinka su mylimomis mokytojomis. Gudžiūnų seniūnijoje yra Devindonių pradžios mokykla. Joje dirba dvi pedagogės – vėdėja Irena Suslavičienė ir mokytoja Nijolė Plekutė. Tą dieną, kai mes lankėmės Gudžiūnų seniūnijoje, užsukome ir į mokyklą, atvežėme nemažai dovanų. Į akis krito mokykloje jaučiama pagarba Vytei Nemuneliui – Bernardui Brazdžioniui. Pagal „Valstiečių laikraštį“ išspausdintą Vytes Nemunelio eilėraščių mokiniai pastatė vaidinimą, kurį ir parodė svečiams.

– Vyte Nemunelis mums labai brangus, nes jo kūryboje – lietuviška dvasia. Ji ir padės mums išsivaduoti iš slogios sovietinės tikrovės, prasikairinti vaikų sielas, – sakė mokytoja Irena Suslavičienė.

Ilgiau pasūvė mokykloje, supratome, kad ši mokykla vienintelis šviesulėlis kaime. Kad tik jis neužgesėtų. Mokytojos pasakojo, kaip jos vaikšto po tėvų namus, žadina puolusius žmones. Deja, jos vienios. Net seniūnija labai paremia jų sunkų ir menkai apmokamą darbą.

Kaip niekingai ir kraupiai atrodo Seimo gražiosios šventės kovo 8-oji ir gegužės pirmoji (tada tik ruošėsi ją įteisin- ti), sužlugdžius Lietuvos kaimą. Šviesesnieji ūkininkai LDDP kariuonės ir Seimo daugumos negalėjo kitaip vadinti – tik prakeiktieji. Arba – vagys, sukčiai, apgavikai. Kas jiems prisigėrusios motinos lietuvis? Jie jas nuskurdino, atėmė iš jų garbę, ateitį. Tegu sau gyvena be pasų, tegu gyvena duobėje.

Bernardas Šaknys

BURIASI PRIEŠ SOVIETUS KOVOJĘ KARIAI

Vilniuje steigiamas klubas, į kurį bursis Lietuvos kariai, 1942-1944 metais Rytų fronte kovoję prieš sovietinę armiją. Steigiamasis susirinkimas vyks šeštadienį Vilniaus karininkų ramovėje.

Kariniai junginiai, pradžioje vadinti Lietuvos apsaugos daliniais, buvo sudaryti 1941 metų birželio – liepos mėnesiais. Junginius organizavo iš sovietinės kariuomenės išsivadavę 29-ojo teritorinio šaulių korpuso kariai, susibūrę Vilniuje, Kaune, Šiauliuose ir Panevėžyje. Buvo tikimasi, kad, atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, šie daliniai taps nacionalinės kariuomenės branduoliu. Tačiau netrukus vadovauti lietuvių kariams pradėjo vokiečių karo policija.

Vokiečių valdomi lietuvių batalionai 1941-1942 metais buvo dislokuoti Rytų fronte nuo Limeno ežero iki Rostovo prie Azovo jūros. Baigiantis karui, vieni išsibėgėjo pasitraukdami į Vakarų, o kiti buvo paimti į sovietų nelaisvę, kalėjo Sibire. Antrojo pasaulinio karo metais šiuos dalinius sudarė maždaug 7 tūkstančiai lietuvių karių, ant kairės uniformos rankovės nešiojusių trispalvį skydelį su užrašu „Lietuva“. Dabar jų jau sulaukusių garbingo amžiaus, Lietuvoje gyvena maždaug aštuonios dešimtys.

(Elta, 05.03)

PAŽYIMOS MEDININKŲ TRAGEDIJOS PENKTOSIOS METINĖS

Muitinės mokykloje Vilniuje gegužės 16 d. įvyko popietė Medininkų tragedijos penktosioms metinėms pažymėti. Po-

Nemari laisvės vizija

Artejant prezidentiniams rinkimams Rusijoje, Amerikos spaudoje didėja įkarštis spausdinti spėjimus, analizes ir net patarimus, kaip pagrindiniai kandidatai bei balsuotojai turėtų laikytis, ko tikėtis ir kaip elgtis rinkimų išvakarėse. Staiga vėl mada skirti dėmesį rusų tautai: jos istorijos eigai, dabarties problemoms, ateities perspektyvoms. Galbūt niekuomet anksčiau ir niekad numatomoje ateityje tas dėmesys nebus pakartotas. Tuose svarstymuose pasirodo tikro įžvalgumo propersos, kurių šviesoje galime matyti ne vien Rusijos, bet geriau suprasti ir dabartinę politiką bei visuomeninę Lietuvos padėtį.

Esame pratę tvirtinti sau ir kitiems, kad lietuvių tauta skiriasi nuo rusų savo kultūra, pasaulėžiūra, nes nuo amžių labiau linkusi orientuotis į Vakarų, kaip ir Rytus, tačiau neturime pamiršti, kad netoli 50 metų šių abiejų kraštų likimas buvo labai tarpiai surištas. Tiesa, tai pavaldinio ir valdovo ryšiai, bet ilgalaikis bendravimas vis tiek negalėjo nepalikti ryškių pėdsakų. Jeigu net 22 nepriklausomo gyvenimo metai prieš Antrąjį pasaulinį karą, Lietuva šiandien vargiai skirtusi nuo sovietų palikuonės – Rusijos.

Po 1918 m. lietuviai turėjo progą išbandyti demokratijos veikimą, pamatė, ką reiškia kurti savo ateitį laisvoje valstybėje. Tiesa, net per tuos du dešimtmečius Lietuvoje demokratijos keliai dažnai buvo duobėti, bet vis dėlto padaryta pradžia, kurios neįstengė ištrinti daugiau kaip dukart tiek ilgai trukusi okupacija. Galbūt ilgainiui ir lietuvių tauta būtų praradusi laisvės sampratą, pasilikusi tik pilka, negalvojanči proleteriatu masė, visiškai įsivavinusi sovietinio bolševizmo gyvenimo būdą, pagrįstą „kiekvienas už save“ principu. Komunistinėje sistemoje išlikti galėjo tik tie, kurie mokoje prisitaikyti, atsisakyti „pavojingų“ idėjų ir tapti paklusniais „didžiosios tėvynės“ piliečiais. Tokių komunistams pakankamai prigaminavo savo valdymo metais, dėl to ne tik Lietuva, bet ir kitos, sovietų valdžioje buvusios respublikos šiandien patiria

tiek nesėkmių, kai valdančiuose sluoksniuose tebegyruoja anos sistemos vaikaičiai.

Rusijai žodis demokratija yra dar svertimesnis, o rinkimų procesas nelabai suprantamas. Rusų tauta nebepamena demokratines santvarkos. Prieš 1917 metų revoliuciją vyravo griežta carų valdymo sistema, po revoliucijos – tiek pat geležinė ranka valdė komunizmas. 1989 metais Gorbačiovo praversti parlamentiniai rinkimai buvo tikra staigmena, o po 1991 m. rugpjūčio mėnesį įvykusio pūčio Kremliuje įsitvirtino vyriausybė, visai, atrodo, nepasiruošusi – ar nesugebanti – dirbti savo krašto žmonių gerovei.

Per pastaruosius 5-6 metus demokratijos tautos sąvokoje įgavo labai neigiamą įvaizdį, siejamą su visiškai nekompetentingų, suktu ir nepatikimu biurokratu. Daugelio nuomone, visai nesvarbu, kas laimės rinkimus. Jelcinas ar Ziuganovas, maždaug pagal posakį – meška su lokiu, abudu tokiu. Rusai neturi „vakarietiško“ įsitikinimo, kad tik Jelcinas gali tęsti demokratines reformas.

Galbūt nuostabiąsias reikišny sovietiniais laikais buvo tai, kad ir Rusijoje nuolat atsiradavo disidentų, šaukiančių savo tautiečius nusimesti totalitarinio režimo pančius. Kokiu būdu tauta, savo istorijoje beveik nepažinusi demokratijos, išsiugindavo laisvės šauklius? Lengviau suprasti, kaip tie kovotojai už žmogaus teises ir demokratijos principus dažnai iškildavo pavergtuose kraštuose, kurių atmintyje tebesuseno kitokio gyvenimo žarijos. Ar okupantai, pagaliau turėję progą pamatyti kitokią kasdienybę okupuotose šalyse, pasirėžė tų įvaizdžių sėklas į motulę Rusiją, o vėliau iš jų išdygo laisvės troškimas?

Nepaisant tamsių pranašysčių, jeigu rinkimus Rusijoje laimėtų ne Jelcinas, komunizmas, koks jis buvo prieš 1990 metus, vargiai grįš į Rusiją ir į buvusius sovietijos satelitus. Nors pirmasis demokratijos penkmetis neatnešė visų vilčių išsipildymo, bet žmonės jau pamatė, kaip galėtų būti. Dabar tereikia rasti būdą bei ryžtą tą viziją įgyvendinti.

• 1995 m. Lietuvoje užregistruota 60,819 nusikaltimų; 3,7 proc. daugiau nei užpernai. Pernai kasdien buvo užregistruota vidutiniškai po 167 nusikaltimų, iš kurių 34 sunkūs. Išaiškinta apie 40 proc. nusikaltimų.

(AGEP, 05.16)

ARTIMOJI ANGLIJA

LEONAS VENCUKS

24

Beveik laisvai galėjome naudotis virtuve, nes jis pats mažai ką virė. Pasitaikydavo, kad jo marti Eileen, kuri gyvena toje pačioje gatvėje tik už kelių durų, atsinešdavo savo puodus ovio virtuvėn ir čia virėdavo tol, kol dujos, matuojamos pagal skaitiklinę įmestos monetos vertė, pasibaigdavo. Tada ji, karštais puodais nešina, grįždavo namo.

Anglų namuose viryklos beveik be išimties kūrenamos dujomis. Nors vamzdžiais dujos tekėdavo gana sklandžiai, bet jos atėdavo tik iki skaitiklio dežės. Pinaig įmetus dežėn, buvo galima tikėtis dujų iš atsukto čiaupo. Ar batai vandeniu užvirinti daug nereikėdavo, užtekėdavo peno. Pietums išvirti kartais prirėkdavo ir viso šilino. Mėnesinių skaitiklių nebuvo. Turbūt dujų bendrovės nelabai pasitikėdavo savo vartotojais.

Getrude Street, Salford 5. Tai tipiška, senų laikų tekstilės pramonės darbininkų gatvė. Ją sudaro tik du ilgi namai, savo langais žiūrėdami į vienas kitą. Kiekvienas namas suskirstytas pertvaromis į maždaug 20 atskirų butų. Kiekvienas butas turi savo duris priekyje ir užpakalyje. Gatvė grįsta netašytais akmenimis, vidutinio kopūsto didumo. Nors namai stovėjo ant gan aukštų pamatų, jie neturėjo rūšių. Išilgai kiekvieno namo tęsėsi cementinis šaligatvis, ant kurio užinama ir nulipama iš bet kurio galo cementiniais laiptais. Kad

vaikai ir suaugę nenukristų, nuo šaligatvio ant gatvės grindinio, esančio apie keturias pėdas žemiau, išilgai šaligatvių pritaisyti geležiniai turekliai.

Įėjus į McGealey priekinį kambarį, iš karto pastebimas juodas, didelis židyns. Čia senukas kūrendavo savo „amžinąją ugnelę“. Nesvarbu, ar žiema, ar vasara, ugnelė visada kūrenosi, išskyrus tik tuos atvejus, kuomet jis pritrūkdavo anglų. Ant rusenantių anglių visada stovėdavo nurūkęs špininis katilas, kuriame būdavo vanduo arbatai pilkyti. Priešais ugniavietę stovėjo sena, linguojama kėdė. Prie sienos senas pianinas, nublukusi spintelė prie kitos sienos. Nemažas stalas ir trys kėdės prie lango. Turėjo senukas nuolatinį draugą, gauruotą šunį „Laddy“. Tas, kaip ir jo šeimininkas, labai mėgdavo šilumą, todėl nuolat gulėdavo prieš ugniavietę ant seno, retai dulkinto, kilimėlio. Tik kaulų gavęs, lįsdavo po stalą pagrauzti.

Iš priekinio kambario durys į virtuvę. Kairėje pusėje palei sieną tiesiai raudona dažytas stalas. Po jo stalčiai ir lentynos, kai kurios su durimis ir užraktais. Čia senukas laikydavo savo puodus, keptuves ir kitokius virtuvės rakandus. Leido jais ir mums naudotis. Tas mums, iš pradžių nieko neturintiems ateiviams, buvo paranku ir naudinga.

Kiemo dešinėje buvo medinė užtvara karveliams, kurių senukas turėjo apie porą tuzinų. Tarp jų buvo ir gerų, tolimo skridimo paukščių, su kuriais McGealey dažnai dalyvaudavo lenktynėse. Priešais karvelinę buvo tvirtų plytų bunkeris, kuriame senukas laikė savo akmens anglią. Tokie bunkeriai po Antrojo pasaulinio karo stovėjo kiekviename kieme. Jie buvo pastatyti britų

valdžios parėdymu ir lėšomis, kad gyventojai oro puolimo metu galėtų nuo bombų pasislėpti. Tačiau, kaip patys angliai pasakojo, jie retai bunkerius naudojo. Oro puolimo metu maloniau sėdėti karčiamoje arba atviroje gatvėje žvalgytis.

Getrudes gatvės gyventojai vienas kitą labai gerai pažino. Senieji čia gyvena, dar jaunuoliais būdami. Kai kurie čia užaugo. Vienas kitą tik vardais vadindavo, išskyrus visi šeimininkai. Jis visiems buvo lyg autoritetas ir visi jį vadindavo Mr. Gealeym. Jaunimas, čia augdamas, susiporavo, apsisėdė. Tik su keliomis išimtimis, visi šios gatvės gyventojai buvo kaip viena gentis. Jeigu tarp savęs susipykdavo, netrukėdavo ir apsiukščiavimų. Po to vėl pasiduoda rankas ir po ginčo traukdavo į puą aplaistyti nenutrūkstamą draugystę. Jeigu kuris iš jų dėl kokių pilietinių prasizengimų ar vagystės būdavo policijos ieškomas apklausinėjimui, tuomet tokio neišduodavo. Visi tik pečiais traukdavo, apsimėdami nieko nežiną. Klano narys niekada prieš savuosius neliudys.

Mūsų šeima buvo gal pirmoji pašalinių žmonių grupė šioje gatvėje. Daug kam mūsų atsikraustymas nepatiko. Ne dėl to, kad ne anglai ir ne airiai, bet dėl to, kad mums galėjo nepatikti jų gyvenimo būdas ir papročiai, kuriais svetimiečiai pasigirti jie negalėjo, ir tai žinojo.

Mr. McGealey, savo jaunose dienose plaukiojęs po pasaulio jūras, buvo daug visokių žmonių matęs. Kaimynai, sužinoję apie mūsų atsikėlimą į jo butą, nedrįso senukui priekiaistauti. Jis, mus priimdamas, nieko neprašo. Atvirkščiai: kas savaitę jam mokėjome po dešimt šilingų nuomos. Prie jo nedidelės pensijos tai

buvo gan geras priedas. Senukas pensiją gaudavo kiekvieno mėnesio pradžioje. Paprastai jau už savaitės jo pinigai išsibaigdavo. Kartais ir maistui pirkti pritrūkdavo. Mano žmona, pietus virėdavo mūsų šeimai, nepamiršdavo ir senuko. Kasdien jam įnešdavo tai dubenėlį sriubos, tai mėsos su daržovėmis, kartais net lietuviško kugelio. Niekuomet senukas neatsisakydavo, bet priimdavo su dekingumu. Jo šuo taip pat pasijuto geriau. Dabar jis kasdien gaudavo maisto, kas prieš mūsų atvykimą šuneliui buvo retenybė. Netrukus jis pasidarė mūsų vaikų neatskiriama draugas. Net lietuviškai išmoko. Mums besikalbant ar ruošiantis kur eiti, šuo suprasdavo ir jau laukdavo prie durų, pasirušęs su vaikais kartu bėgti.

Dirbame abu

Dar prieš atsikeliant gyventi pas McGealey, žmona pradėjo kalbėti, kad būtų gerai, jeigu ir ji gautų darba tekstilės fabrike, kuriame aš dirbau. Netrukus ir gavo. Iš pradžių jos darbas buvo nesudėtingas. Audimo stakles aprūpinti ritėmis, kurios automatiškai krisdavo į staklių šaudykles, kai siūlai nuo ten esančios ritės pasibaigdavo. Taigi ji pripildydavo taip vadinamas staklių „baterijas“ amunicija – siūlais.

Turiu pripažinti, kad mano žmonai darbas fabrike sekėsi žymiai geriau kaip man. Nors nemokėdama kalbos, ji stengėsi viską suprasti, jei ne iš žodžių, tai bent iš mašinų veikimo, todėl jau už kelių mėnesių jai leido pakeisti audėjas, kuomet tos išėdavo pusryčių ar pietų pertraukai. Nepaėjo metai, ir ji savarankiškai valdė 28 automatiškas „Northrop“ audimo stakles.

SVEIKATOS APSAUGOS REFORMA LIETUVOJE

Lietuvai paskelbus nepriklausomybę, medicinos visuomenė pradėjo ieškoti būdų pagerinti gyventojų sveikatos būklę ir sveikatos apsaugos sistemos patikimumą bei kokybę. 1991 m. įvykęs VI gydytojų suvažiavimas priėmė, o vėliau parlamentas patvirtino Nacionalinę sveikatos apsaugos koncepciją, kurioje suformuluota ir paskelbta sveikatos apsaugos politika, sveikatos socialinės garantijos, išdėstyti prioritetai plėtojant pirminę sveikatos priežiūrą, diegiant šeimos gydytojo instituciją, nustatytas sveikatos apsaugos valstybinis reguliavimas bei valdymas decentralizuojant įstaigų finansavimą ir įteisinant tarpžinybinę atsakomybę už gyventojų sveikatos būklę bei jos palaikymą; numatyta sveikatos apsaugos įstaigų struktūra pagal paslaugų teikimo lygį.

Be abejo, strategiškai planuoti ilgalaikę reformą krizės laikotarpiu buvo neįmanoma. Pirmiausia reikėjo rūpintis, kaip nesuardyti buvusios sistemos, siekiant nerizikuoti gyventojų sveikata. Visos jėgos buvo atiduotos ieškant būdų apsirūpinti vaistais, elementariausia medicinos aparatai bei įranga. Tačiau tuo pat metu patyrė ir iniciatyvūs medikai pradėjo ieškoti būdų išbristi iš sunkios situacijos pertvarkant sveikatos apsaugos sistemą iš vidaus. Buvo pradėta nuo sveikatos apsaugos specialistų rengimo reformos, įsteigus universitetines klinikas, įvedus rezidentūrą ir priartinus gydytojų bei medicinos seserų rengimą prie Europos standartų. Įvestos naujos specialybės — šeimos gydytojo, psichologo, visuomenės sveikatos specialisto, vadybininko, socialinio darbuotojo, slaugos specialisto ir kitos.

Keletą kartų keistas sveikatos apsaugos įstaigų finansavimo modelis, decentralizuojant finansavimą iš Sveikatos apsaugos ministerijos biudžeto į savivaldybių biudžetus, vėliau joms sudarant sutartis su respublikiniais ligoninėmis aukštesnio lygio medicinos paslaugų savivaldybių gyventojams pirkimui, dar vėliau — teikiant finansavimą per Valstybinę ligonių kasą už gydytų ligonių skaičių. Pradėtas taikyti įstaigų programinis finansavimas siekiant ne išsklaidyti sveikatos apsaugos lėšas, o koncentruoti įrangą, specialistų žinias aukštesniems pagalbos lygiams, nustatant ryšius tarp įstaigų ir aiškias indikacijas ligonių siun-

timui bei transportavimui.

Tokių valstybinių reikšmės programų nauda neabejotina. Geriausias pavyzdys yra pati pirmoji pradėta vykdyti Motinos ir vaiko sveikatos apsaugos programa, įtvirtinusinėščiųjų ir naujagimių ligų profilaktikos, stebėjimo bei gydymo sistemą, kurios dėka kūdikių mirtingumas nuo 16.4 iš 1,000 gyvų naujagimių 1992 m. sumažėjo iki 12.5 iš 1,000 1995 m. Taigi kasmet pavyksta išgelbėti po 150 vaikų. Jie augs sveiki, valstybei nereikės jų išlaikyti socialinėse institucijose ar skirti pašalpas jų šeimoms. Šie vaikai bus pilnaverčiai. Tai — įrodymas, kad investicijos į sveikatos apsaugą atsiperka, ir trijų lygių sveikatos apsaugos įstaigų funkcionavimas yra racionalus.

Tokių sveikatos apsaugos programų parengta įvairiose srityse, pvz., imunoprofilaktikos, gyventojų mitybos ir maisto kontrolės, darbo medicinos, psichinių ligų, tuberkuliozės, AIDS, venerinių ligų, onkologijos, kardiologijos ir kardiokirurgijos, traumatizmo, diabeto, profilaktikos ir kitos. Visoms joms įgyvendinti reikia pradinį investicijų. Tam rušiamas naudoti ne tik valstybės investicijų programos, bet ir Valstybinio sveikatos fondo bei, radus galimybių, užsienio lėšas.

Iki 1994 m., kol buvo priimtas Sveikatos sistemos įstatymas, leides pradėti sveikatos apsaugos reformą, vyko karštos diskusijos (daugiausia tarp medikų) dėl sveikatos apsaugos valdymo centralizavimo ar decentralizavimo (trūkstant pinigų, kai kuriuos resursus bandyta koncentruoti, kuriant atskirų tarnybų centrų); dėl personalo, įstaigų, savivaldybių, Sveikatos apsaugos ministerijos teisių, kontrolės, atsakomybės nustatymo diskutuota dėl privatizavimo masto, finansavimo modelio, personalo rengimo programų, sveikatos apsaugos paslaugų struktūros. Susiformavo dvi nuomonės — radikaliųjų ir nuosaikiųjų.

Radikaliajai nuomonei atstovauja daugelis jaunų, taip pat privačiai praktikuojančių medikų, kurie pasisako už spartų sveikatos apsaugos įstaigų privatizavimą, decentralizuotą įstaigų savarankiškumą ir savikontrolę. Ši nuomonė turėjo įtakos suskaidant monopolinę farmacijos ir vaistų tiekimo sistemą į savarankiškas vaistines, vaistų tiekimo įmones, įsileidžiant privačias struktūras. Panašiai įvyko ir su medicinos

irangos tiekimu. Atsirado privačių gydytojų, ypač stomatologų, praktika. Šiuo metu apie 5 proc. medikų išduoti leidimai privačiai veiklai.

Nuosaikiosios pozicijos šalininkai, neatmesdami dalinio sveikatos priežiūros paslaugų privatizavimo, kaip alternatyvos valstybinėms paslaugoms, akcentuoja socialinių garantijų ir paslaugų kokybės kontrolės išsaugojimą. Tai lėmė, jog pirmaisiais reformos metais medicinos įstaigos nebuvo privatizuotos, buvo papildytas valstybės kompensuojamų vaistų sąrašas, pritarė sveikatos draudimo įvedimui, privalomajai draudimui pavedant tik valstybinėms draudimo struktūroms.

1994 m. priimtas Sveikatos sistemos įstatymas leido strategiškai planuoti sveikatos apsaugos reformą 10-15 metų į priekį. Juo nustatyti sveikatos apsaugos teisiniai pagrindai. Numatytas sveikatos apsaugos reformos įgyvendinimo kryptys. Tai sveikatos apsaugos teisinė reforma. Seime buvo priimti arba svarstomi tokie sveikatos sistemos reguliuojantys įstatymai: Sveikatos sistemos, Alkoholio kontrolės, Tabako kontrolės, Psichinės sveikatos, Stomatologijos priežiūros, Sveikatos draudimo, Sveikatos priežiūros įstaigų, Pirminės sveikatos priežiūros, Visuomenės sveikatos priežiūros, Pacientų teisių ir žalos atlyginimo. Farmacinės veiklos įstatymo nauja redakcija numatoma svarstyti artimiausiu metu. Be šių pagrindinių įstatymų per kelerius metus numatomas parengti visą teisinę sveikatos reformos įstatymų paketą, kurį sudarys asmenų ir atskirų asmenų grupių sveikatos priežiūros įstatymai, asmenų teisių gynimo bei medicinos specialistų profesijos, visuomenės sveikatos ir sveikatos stiprinimo, taip pat farmacijos įstatymai. Kuriant ir svarstant įstatymus, Sveikatos apsaugos ministerijai padeda Sveikatos apsaugos reformos biuras.

Kita sveikatos reformos kryptis — sveikatos apsaugos įstaigų finansavimas. Numatyta pasirinkti mišrų finansavimo modelį, derinant draudos ir biudžetinį finansavimą būdą bei tiesiogiai mokant pacientams. Draudos finansavimas siūlomas remiantis privalomuoju ir savanoriškuoju sveikatos draudimu. Siūloma privalomuoju sveikatos draudimu apdrausti visus Lietuvos Respublikos nuolatinius gyventojus, išskyrus jų grupes, finansuojamas iš biudžeto. Dengiamų paslaugų nomenklatūra nustatyti Sveikatos apsaugos ministerija. Sveikatos draudimo tarybos prie vyriausybės teikimui. Į šias paslaugas turėtų įeiti: šeimos gydytojo grandyje — profilaktiniai tikrinimai, stomatologijos pagalba, specialistų konsultacijos bei stacionarinė pagalba. Be to, privalomuoju draudimu bus draudžiama ligų diagnostikos būtinųjų priemonių, taip pat išlaidų vaistams ir medicinos priemonėms, sanatorinio-kurortinio gydymo kompensavimas. Savanoriškas (papildomas) sveikatos draudimas leis gyventojams papildomai gauti medicinos paslaugą, nenumatytą pagal valstybės ir savivaldybių remiamos (nemokamos) asmenų sveikatos priežiūros ar privalomojo draudimo apimtį.

Kol sveikatos draudimo įstatymas bus priimtas ir pradėtas įgyvendinti, praeis kiek laiko. Pereinamuoju laikotarpiu, rušiantis draudos tvarkai, siūlome plėsti Valstybinės ligonių kasos tinklą, įkuriant teritorines ligonių kasas ir įtraukti į tokio pobūdžio atsiskaitymus už darbą visas ligonines. Sveikatos apsaugos ministerija iš savo biudžeto finansuos brangios apa-

ratūros įsigijimą, valstybines programas, visuomenės sveikatos įstaigas, kapitalinę statybą. Šiuo metu vyksta aktyvios diskusijos dėl valstybės ir savivaldybių garantuotos sveikatos priežiūros kaštų apimtį, teritorinio pasiskirstymo, finansavimo modelio. Į pagalbą pakviesti Europos bendrijos PHARE programos ekspertai.

Visą šį laikotarpį medikų visuomenė reikalauja iš vyriausybės didesnio finansavimo gydymo įstaigoms, taip pat deramo atlyginimo už darbą. Deja, valstybės finansinės galimybės yra ribotos. Sveikatos apsauga ir ypač medicina yra labai brangi. Vakarų valstybės sveikatos apsaugai skiriamą iki 10 proc. bendrojo nacionalinio produkto (BNP) ir iki 30 proc. biudžeto. Lietuvoje šiuo metu tenka iki 4.5 proc. BNP iš 15 proc. biudžeto. Tačiau kiek bespaustumėm savo vyriausybę, kol Lietuvoje netvarkyta mokesčių rinkimo sistema, kol nepakils energetikos lygis, nepagerės bendra ūkio būklė, sveikatos apsaugai niekada nepakaks lėšų.

Bandomie ieškoti vidinių rezervų, todėl trečioji reformos kryptis — resursų racionalizacija. Paveldėjome neracionaliai ir neefektyviai funkcionuojančią sovietinę sveikatos apsaugos sistemą, kurioje pigus žmogaus darbo jėgos įvertinimas buvo kompensuojamas gausybe institucijų, specialistų. Pagalbos prieinamumui užtikrinti stengiasi kuo arčiau gyventojų pastatyti gydymo įstaigą ir net teikti pagalbą namuose, rengti daug ir itin siauros kvalifikacijos specialistų. Nesant nedarbo ir laukiant sprendimų „iš viršaus“, medicinos darbuotojai neieško naujų darbo formų. Dėl to išteklių ir poreikių tapo labai nesubalansuoti. Esant darbo jėgos ir lovų sveikatos įstaigose pertekliui, sveikatos sistemai trūko lėšų medicinos technikai, vaistams įsigyti, pastatų kapitaliniam remontui, nebuvo plėtojamos slaugos paslaugos. Antra vertus, jos pradėtos teikti neracionaliai (kai kuri medicinos įranga dirbo keletą valandų per dieną ir susidarė žmonių, laukiančių tyrimų, eilės; gydytojai, gaudami mažą atlyginimą, irgi dirbo keletą valandų per dieną). Eilės ir mažos pajamos lėmė neoficialių mokesčių, dovanų medikams paplitimą.

Poliklinikoje dirbo daug ir siaurų specialybių specialistų, todėl ligų diagnozavimas truko ilgai ir kainavo brangiai. Ligoninėse (nors joms buvo skiriama 70 proc. visų sveikatos apsaugai skiriamų lėšų) buvo daug tuščių lovų (apie 25 proc.), ligoniniai jose gulėdavo labai ilgai (vidutiniškai 15 dienų). Ligoninėse gydėsi apie 20 proc. senyvo amžiaus vien slaugos reikalingų pacientų. Aparatūra nusidėvėjusi (10 metų senumo), neatitinkanti dabartinių technologijų lygio.

Atsižvelgiant į tai buvo pradėtas vidinis resursų racionalizavimas: Pirminė sveikatos priežiūra — šeimos gydytojo institucija. Žinoma, kad geri šeimos gydytojai patys išsprendžia apie 85 proc. visų sveikatos apsaugos problemų, šeimos gydytojų kabineto įranga yra pigi, šio mediko privalumai pažįstant visą šeimą ir gilinant ne tik į medicininės šeimos sveikatos problemas, neabejotini.

Lietuvoje pradėti rengti šeimos gydytojai. Šiuo metu jų yra apie 150. Orientuojamasi į apylinkių terapeutų, pediatrų ir kai kurių poliklinikų specialistų perkvalifikavimą į šeimos gydytojus. Kauno medicinos akademijoje ir Vilniaus universitete pradėta rengti ir perkvalifikuoti šeimos gydytojus. Siekiama pradėti rengti tokiam darbui medicinos seseris. 1996

m. numatyta skirti 1.3 mln. ekiu iš PHARE programos lėšų, 1.3 mln. kronų iš Danijos šeimos gydytojams ir medicinos seserims mokytis. Planuojame per 5 metus parengti apie 2,500 šeimos gydytojų.

Pastaraisiais metais 10 proc. sumažėjo stacionariųjų lovų skaičius, vien praėjusiais metais neracionaliai naudojamų lovų kiekis sumažėjo daugiau kaip 1,000. Privalome išlaikyti tik efektyviai veikiantį sveikatos apsaugos tinklą.

Šių metų plane — pasiruošimas sveikatos apsaugos įstaigų akreditavimui. Akreditavimo taisyklėmis ir medicinos pagalbos standartais kuriami reikalavimai trijų lygių ligoninėms ir ambulatorinėms įstaigoms, dėl jų medicinos paslaugų kokybės, personalo kvalifikacijos, diagnostikos ir gydymo priemonių apimtį bei higienos. Numatoma parengti (kai kas jau parengta) kokybinius gyventojų aprūpinimo personalu, lovos, standartus; personalo darbo laiko trukmės, higienos normas. Įkurta Medicinos įstaigų akreditavimo tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos.

Personalo politikos pagrindinis uždavinys — personalo poreikio, jų kvalifikacijos reikalavimų nustatymas. Nagrinėjamas profesinių sąjungų vaidmuo.

Labai svarbus reformos objektas yra farmacija. Vaistų kainų reguliavimas ir kainodaros, kompensavimo už būtinuosius vaistus poreikis, farmacinio sektoriaus valdymo struktūra buvo aptarti Gyventojų aprūpinimo vaistais politikos programoje.

Šiais metais pradėti spręsti sveikatos apsaugos valdybos klausimai. Gegužės pabaigoje organizuojamas seminaras apskritųjų vyriausiems gydytojams.

Kiekvienai reformai vykdyti reikia pinigų. Kai pinigų nedaug, reforma visada trunka ilgai. Todėl pasirinktas variantas, kai pirminiai reformos modeliai įgyvendinami eksperimentinėse vietovėse (pvz., Šiauliu, Kauno miestuose, Klaipėdos ir Vilniaus rajonuose, Jonavos raj., Bukonyse, Ukmergėje) remiantis užsienio technine pagalba.

Padedant PHARE programai, rengdamesi įgyvendinti sveikatos draudimą, diegame vykdom eksperimentinius modelius Vilniaus greitosios pagalbos, „Raudonojo Kryžiaus“, „Žalgirio“ ligoninėse, 10-ojoje poliklinikoje, Ukmergės rajono centrinėje ligoninėje. Šių eksperimentinių vietovių patirtis metų gale bus įvertinta; sužinosime, kas pavyko, ką reikia keisti ir ką nuo 1997 m. diegti visoje šalyje.

Kuriame reformą, vykstant asmenybių, nuomonių ir pozicijų kovai, tačiau dėl visko galima susitarti, jeigu į reformą žiūrėsime geranoriškai.

Antanas Vinkus
Sveikatos apsaugos ministras

KMA REKTORIUS — VĖL V. GRABAUSKAS

Gegužės 3 d. Kauno Medicinos akademijos tarybos posėdyje rektoriumi vėl išrinktas 54 metų KMA profesorius hbl. dr. Vilius Grabauskas, iki tol penkerius metus vadovavęs šiai aukštajai mokyklai. Jis buvo vienintelis pretendentas.

KONCERTAVO FLEITŲ ORKESTRAS

Trakų pilies didžiojoje menėje koncertavo Liono (Prancūzija) fleitų orkestras, vadovaujamas M. Mirocourt. Orkestre groja apie 60 jaunų muzikantų, atliekančių viduramžių, klasikine, baroko ir šiuolaikinę muziką. Jie taip pat koncertavo Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

BALYS BUDRAITIS
Broker-Associate
Palamauja (vairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiestuose. Suinteresuoti skambinkite:
BUDRAICIUI
Bū. 312-585-6100 Pager 312-308-6807
Fax. 312-585-3887

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5859
(708) 425-7161
RIMAS L. STANKUS

- Perka ar parduoda
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuterių FAX pagalba
- Nuosavybių įrašavimas vežim
- Perka ar parduoda namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮREIDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3206½ West 98th Street
Tel. (708) 424-8864
(312) 681-8864

J K S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiumo ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jankauskas, tel. 708-989-2658.

FOR RENT

Palanga Nuomojami šeimos patalpos namai:
50 m nuo jūros kranto, 5 min. nuo centro; butai 2 kamb. su visais patogumais. Atsiriukai dušai ir vonios, bendras baseinas ir pirtis. Vilniaus aerouostui sutinkame ir atvežame į Palangą. Pasibaigus atostogoms, nuvežame atgal į aerouostą. Pagaudojant organizuojamos ekskursijos po Lietuvą. Informacija: Lietuva, Palanga, Neringos 22a, tel/fax 370-36-53088. Kainos: atvežimas iš Vilniaus aerouosto \$75. Nuoma: 1 mėn. \$850-700, su pusrityciais \$700-600; 1 sav. \$175-200, su pusrityciais \$210-230; 1 d. \$30-35, su pusrityciais \$35-40.

IEŠKO BUTO

Šeima ieško
Naujomoti butą
Tel. 708-524-4734

IEŠKO DARBO

Moteris ieško bet kokio darbo. Truputį kalba angliškai.
Tel. 708-229-1082

Moteris ieško darbo. Gali slaugyti ligonius, padėti namų ruošoje. Tel. 312-827-0245.

Jaunas vyras ieško automobilo arba daikto darbo. Tel. 312-827-0245

U.S. Savings Bonds
Make Great Gifts.

A public service of this newspaper

DRAUGE GAUNAMOS LIETUVIŠKOS KNYGOS

LIETUVIŠKAI ANGLIŠKAS ŽODYNAS. Vilius Peteraitis. 579 pel.	\$20.00
ANGLŲ-LIETUVIŲ KALBŲ ŽODYNAS. V. Baravykas. 590 pel.	\$20.00
NORS NESVIETĖ LAIMĖJIMO VILTS. Romanas. Jonas Mikulinskas. 284 pel.	\$8.00
TIKROJI LIETUVA. Algirdas Gustaitis. 291 pel.	\$10.00
LIETUVIŲ FONDAS II. A. Juodvalkis. 583 pel.	\$25.00
KORP. NEO-LITHUANIA. 1922-1992. 461 pel.	\$30.00
MALDA LIETUVAI. Lietuvos vaizdų albumas. Juozas Polis. 175 pel.	\$16.00
PRAKTINĖ LIETUVIŲ KALBOS VARTOSENA. Paruošė J. Vaišys, SJ. 240 pel.	\$8.00
NEMARUS MIRTINGASIS. Ark. Teof. Matulionis. Pr. Gaida. 389 pel.	\$15.00
NUO DUSIOS IKI TIBERIO. I, II, III t. Atsiminimai. Ladas Tulaba. Visi tomai po	\$5.00
LIETUVŲ APLANKIUS. Pirmo pas. liet. kong. įspūdžiai. Leonardas Šimutis. 177 pel.	\$8.00
Kietasis virš.	\$12.00
AMERIKOS LIETUVIŲ SPAUDA 1874-1910. Vaclo. Biržiška. Red. St. Vaškelevič. 280 pel.	\$10.00
LIETUVOS KOVŲ IR KANČIŲ ISTORIJA. Dr. Ant. Tyla. 626 pel.	\$17.50
KAZYS BIZAUSKAS. I ir II dalis. Monografijos. Pranas Zundė	\$6.00
SAULĖGRAŽŲ TVANAS. Apakymai. Nijolė Jankutė. 192 pel.	\$6.00
MESKOS MAUROJIMO METAI. Romanas. Kazimieras Barėnas. 444 pel.	\$15.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, pinigų nesiųsti. Su knygomis gausite sąskaitą, kurioje bus pažymėta knygos kaina ir paskutimo išleidimo. Illinois gyv. priedama State sale tax 8.75% nuo knygos kainos.

Tėsių r.c. ligoninėje laiminga motina džiaugiasi jau dešimtuoju savo naujagimi.

Nuotr. Pranės Štutienės

REQUIEM VILTIES PREZIDENTUI

Amb. Stasys Lozoraitis, jaunesnysis.

Kompozitorius Osvaldas Balakauskas Lietuvos vilties prezidento a.a. Stasio Lozoraitio atminimą įamžino, sukūręs stambų 12 dalių muzikos veikalą, kurį pavadino „Requiem in memoria Stasys Lozoraitis“. To veikalą premjers įvyko Kaune kovo 24 d., o Vilniuje kovo 26 d., kur Filharmonijos salėje koncertą atliko Šv. Kristoforo kamerinis orkestras ir choras „Aidija“ su soliste Judita Leitaite. Dirigavo Donatas Katkus.

Tokio žanro didelės kompozicijos sukuriamos ne dažnai. Del to, jos pasirodys, dėmesys būna išskirtinis.

Apie komp. O. Balakausko „Requiem“ jau buvo daug girdėta ir rašyta. Bet svarstyti, nagrinėjami ir to veikalą studijavimui tai – tik pradžia.

„Requiem“ premjerą iš Italijos buvo atvykę Stasio Lozoraitio žmona Daniela Lozoraitienė. Ji prisipažino, kad prieš premjerą ji jaudinasi, šiek tiek nerimavo, nes esanti klasikinės muzikos mėgėja, o visa tai, kas buvo sukurta po Debussy, jai sunkiau besuprasti. D. Lozoraitienė rūpestį kėlė žinijimas, kad komp. O. Balakauskas yra modernios muzikos kūrėjas. Ji nuogastavo, kad gali nusivilti. Po premjeros, „Lietuvos aidio“ korespondentės Vilijos Sudikienės užkalbinta, D. Lozoraitienė atsakė: „Tą minutę, kai nuskambėjo pirmosios gaidos, pajutau, kad muzika kiaušiai smelkiasi į mane. Buvo tarsi keista jaudinanti kelionė. Sodru, gražu, tikra. Manau, kad tai šedevras“.

Komp. O. Balakauskas apie šį veikalą pasisakė: „Kultūros baroše“, „Veikalas nėra eilinis, nes jis rašytas ne kaip muzika dėl muzikos. Neeilinis ir todėl, kad rašytas atsisiūsiu bet kokių

novacijų, kaip pabrėžtinai tradicinis. Tradicinis, žinoma, nebūtinai reiškia tarytum klasiškinis arba tarytum romantiškas. Šiuo atveju turėta galvoje daug platesnė tradicija – krikščioniškosios muzikos, pradedant grigališkuoju choru ir baigiant dabar tebegiedamomis gruzinų giesmėmis, kilusiomis, kaip aš manau, iš bažnytinio giesmių“. Papildydamas savo aiškinimą, „Lietuvos aidio“ korespondentei Vytautei Markeliūnienei jis kalbėjo: „Requiem turi tradicinį lotynišką tekstą, o muzikos pagrindinis bruožas – taip pat jos tradiciškumas (...). Šis „Requiem“, žinoma yra koncertinis kūrinys. Man šiuo momentu net sunku pasakyti, ar jis pasirodys per dvi tradicijas, ar vis dėlto modernišką“.

„Kad atsirastų šis kūrinys, užtektų ir tos beveik visuotinės pagarbos, kuri gaubia Stasio Lozoraitio asmenybę. Tai buvo vienas retų žmonių, apie kuriuos sakoma 'vientisas', kuriuo neabejoji, visų pirma neabejoji jo garbe. Jis buvo nobilis – ne tik taurus, bet ir kilmingas, aristokratiškas. Pagaliau tai – simbolinė figūra Lietuvos istorijoje: Stasys Lozoraitis atnešė prieškarinės Lietuvos valstybės igaliuotumus ir perdavė juos Nepriklausomybės atkūrusiai šandieninei Lietuvai“, kalbėjo Osvaldas Balakauskas.

Po premjeros Vilniuje dirigentas Donatas Katkus sakė, kad Osvaldo Balakausko „Requiem“ esąs ne tik Stasio Lozoraitio įamžinimas, bet ir „nauja sakralinė dimensija“ Lietuvos muzikos pasaulyje. Ką, ar toks išskirtinis vertės muzikos kūrinys būtų atsiradęs, jei nebūtų buvę tokios didžios asmenybės kaip Stasys Lozoraitis.

P. Palys

MEILĖ IR KRITIKA

Labai reta šeima, kuri nemylia savo vaikų, tačiau toji meilė reiškiasi ne vien glamonėjimu, visų vaikų norų patenkinimu, leidimu vaikui daryti ką jis nori. Jau turbūt nuo Adomo ir Ievos laikų blogis labiau skverbiasi į žmogaus sielą, negu geris. Todėl šeimose vyksta kova tarp tėvų ir vaikų už gėrio įtvirtinimą. Čia neapsieinama be nuolatinių draudimų, patarimų ir net sankcijų. Vaikai tas tėvų priemones dažnai laiko priešišku, neapykantą ir kitiems pasiskundžia, kad jų tėvai nemyli. Tačiau tik tokiose sąlygose vaikas augdamas, užauga geru žmogumi ir žymiai vėliau pripažįsta, kad tėvai juos mylėjo, nes juos padarė gyvenime laimingais.

Panaši padėtis ir tautų bei valstybių gyvenime. Jose vyksta kova tarp gėrio ir blogio. Jei blogis visą laiką yra slopinamas, tautos reikalai gerėja ir toji tauta yra pažangi. Jei į blogį žiūrima, kaip į nekenksmingą tautos gyvenimui, dažniausiai apsigauinama: toji tauta skaudžiai nukentės. Žmonės, rinkdami valdžios organus, nori, kad jie tarnautų jų poreikiams ir išvestų tautą ar valstybę į šviesesnę ateitį.

Pasitaiko, kad žmonės, suklaidinti tuščios propagandos, išsirenka valdžios ne tokia, kokios norėjo, tada vargas visiems. Gyventojai tuomet priešinasi valdžiai – streikais, demonstracijomis, per spaudą, radiją, TV. Jei valdžia nėra diktatoriška, atkreipia dėmesį į tuos savo piliečių nepasitenkinimus ir pagerina padėtį.

Panaši situacija ir mūsų tėvynėje Lietuvoje. Žmonės norėjo geros valdžios, kuri nuvestų juos į šviesesnę rytojų, bet buvo suklaidinti gražiais pažadais, kurių išpildymas neįsisekė, todėl būdėjimas yra neįsisekęs. Reikia kritikuoti, reikia nurodyti teisingusėjimus, patarti, padėti. Jei to tautiečiai nedarys – leis tautai eiti pražūtingu keliu. Gali atsitikti, taip, kad tautai bus padaryti nuostoliai, kurių nepajęs atitaisyti nė gera valdžia.

Šiandien mūsųose girdėti išsireiškimai, kad, nereikia kritikuoti, reikia matyti ir gerų dalykų, reikia mylėti Lietuvą, nes ją vieną turime. Taip, sutinku. Reikia mylėti Lietuvą, reikia matyti ir gerų dalykų, bet nereikia leisti įsiskaidyti blogiesiems. Mes nekritikuojame, kas gera, džiaugiamės gerai atliktais darbais.

Kritika ir patarimai reikalingi. Nereikia kritikai priskirti įžeidinėjimus, asmenų niekinimus ir kitus moraliai priešingus veiksmus. Tik gera kritika, sveiki patarimai padės Lietuvai eiti geru keliu. Kritikuodami Lietuvoje vykstančius blogius reiškinius, mes jai padedame ir tuo patiu mes ją mylime.

Juozas Plačas

A.A. MOKYT. PETRUI NOREIKAI IŠKELIAVUS

Balandžio 1 d. pasklido liūdna žinia, kad Amžinybės iškeliaivo taurus Vilniaus krašto lietuvis, mokytojas Petras Noreika, sulaukęs 72 metų amžiaus. Iškeliaivo sunkios ir nepagydomos ligos palietas, šiemet krašte išgyvenęs 46 metus. Liūdesyje liko: žmona Zelma Hollenderytė, sūnus Paulius, duktė Rita Stončienė, žentas Pijus, seserys: Brigida Tutinienė ir Celina Stundžienė su šeimomis Lietuvoje. Velionis priklausė: Vytauto Didžiojo šaulių rinkinei, Vilniaus krašto lietuvių sąjungai, ALTO Čikagos skyriaus valdybai ir buvusiai VLIKo tarybai.

Velionis buvo pašarvotas balandžio 4 d. Petkus Marquette laidojimo namuose Čikagoje. Tą patį vakarą 7 val. įvyko atsisveikinimas, kurį pravedė V.D. Šaulių rinktinės einaš vado pareigas Justinas Sidlauskas. Atsisveikino: V.D. šaulių rinktinės vardu – Justinas Sidlauskas, ALTO Čikagos skyriaus vardu – Matilda Marcinkienė, Vilniaus krašto lietuvių sąjungos Čikagos skyriaus vardu – Jeronimas Gaizutis, Mažosios Lietuvos rezistencijos vardu – Algis Regis. Žentas Pijus Stončius perskaitė velionio seserų bei jų šeimų laiškus iš Lietuvos.

Religines maldas pravedė evangelikų liuteronų vyskupas Hansas Dumpys. Vyskupas daugiausiai kalbėjo apie Kryžiaus reikšmę. Tevšės parapijos chorą pagiedoję keletą giesmių. Šių religinių maldų pravedimas buvo labai įspūdingas. Penktadienį, balandžio 5 d.,

Petrus Noreika.

velionio palaikai 9:30 val. ryto buvo atlydėti į Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje po religinių apeigų 10 val. ryto buvo nulydėti ir palaidoti lietuvių tautinėse kapinėse. Baigiant paskutines apeigas prie duobės, buvo sugiedotas Lietuvos himnas. Visi dalyviai buvo pakviesti gedulo pietums. Taip ir buvo užverstas šios žemiškos kelionės lapas didžiai tauraus Vilniaus krašto lietuviu, a.a. mokytojo Petro Noreikos.

A.a. Petrus Noreika gimė Lietuvoje, Vilniaus krašte, Švenčionių apskrityje, Grigiškės kaime. Mokėsi Vytauto Didžiojo gimnazijoje Vilniuje, baigė Mokytojų seminariją Švenčionyse, baigęs mokytojų seminariją, dirbo įstaigoje. Komunistams antrą kartą grįžus į Lietuvą, velionis kaip ir visi kiti, pasitraukė į Vakarų. Atvyko į Vokietiją, Bavariją, mažą miestelį Fulda. Čia dirbo Lietuvos mokytojų mokykloje. Vėliau persikėlė pas amerikiečius į kuopą dalinius. 1950 m. atvyko į Ameriką, kur apsisėjo Čikagoje Brighton Parke. Vėliau vedė ir apsigyveno Marquette Parke. Dirbo įvairiose vietovėse. Vėliau įsidarbavo KOOL - AID bendrovėje. Velionis buvo įsijungęs į daugelį patriotinių organizacijų. Aktyviai darbojosi lietuvių Vilniaus krašto s-gos Čikagos skyriaus, eidamas pirminko pareigas iki pat mirties. 1993 ir 1994 m. buvo ALTO Čikagos skyriaus sekretorius. 1994 m. birželio 26 d. dalyvavo vykusiose demonstracijose prie Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčios dėl Lietuvos „Kovų ir kančių istorijos“ I-jo tomo išleidimo. Po visų kalbėtojų a.a. Petrus Noreika perskaitė paruoštas rezoliucijas, smerkiančias šią istoriją ir jos leidejus.

Velionis labai džiaugėsi 1990 m. kovo 11 d. Lietuvai atkūrus nepriklausomybę. Bet paskutiniū metu labai pergyveno sunkią Lietuvos gyventojų būklę. A.a. P. Noreika buvo tikintis žmogus. Jo žmonos teigimu, porą dienų prieš mirtį, nujausdamas savo neilgą buvimą šioje žemiškoje kelionėje, priėmė visus Šventus Sakramentus. Nors baiminosi dėl didelių skausmų, sako, ramiai užmigo net nesudejuodamas. Taip ir išsiskyrė iš mūsų tarpo taurus Vilniaus krašto lietuvis.

Tegul ramiai ilsisi nors svetimoje, bet svetingoje šio krašto žemėlėje.

Ant. Repšienė

DRAUGAS, trečiadienis, 1996 m. gegužės mėn. 22 d.

5

A.†A. FILOMENA ČARNECKIENĖ

Gyveno Chicagoje.

Mirė 1996 m. gegužės 19 d., 1 val. ryto, sulaukusi 81 metų. Gimė Lietuvoje, Radviliškio mieste. Amerikoje išgyveno 33 m.

Nuliūdę liko dukterys: Elizabeth Petraitienė, žentas Romas, gyv. Highland, IN, Zuzana Lebsanft, žentas Sigfried, gyv. Vokietijoje; anūakai: Teresė Seyfried, Dana Petraitytė, Mark ir Michael Petraitiai, gyv. JAV-bėse, Heike Lorenz ir Andreas Lebsanft, gyv. Vokietijoje; proanūakai Keyla ir Eddy, gyv. JAV-bėse.

Velionė pašarvota trečiadienį, gegužės 22 d. nuo 12 iki 5 v.v. ir nuo 7 v.v. iki 9 v.v. Fagan-Miller laidojimo namuose, 2828 Highway Ave., Highland, IN.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, gegužės 23 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto bus atlydėta į Our Lady of Grace parapijos bažnyčią, Highland, IN, kurioje bus aukojamos 10 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Calumet kapinėse, Merrillville, IN.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: dukterys, žentai, anūakai ir proanūakai.

Laidotuvių direkt. Fagan-Miller. Tel. 219-838-4824.

A.†A. LEONARDAS PAULIUS PADLECKAS

Gyveno Montague, MI, anksčiau Clarendon Hills, IL.

Mirė 1996 m. gegužės 20 d., 9 val. ryto, sulaukęs 72 metų. Gimė Lietuvoje, Panevėžio apskrityje, Raguvos miestelyje.

Nuliūdę liko: žmona Romana Jonauskaitė, duktė Dalia Pauliūtė, sūnūs: Saulius, Marti Mary, ir Tomas; brolis Paulius Padleckas, žmona Milda; svainės Vitas Jonauskas, svainės: dr. Regina Padleckienė, Milda Jonauskienė, Brigita Tamulionienė su vyru Pranu, daug dukterėčių ir sūnėnų, taip pat kiti giminės Lietuvoje ir JAV-bėse.

Velionis buvo brolis a.a. Henriko.

Velionis pašarvotas ketvirtadienį, gegužės 23 d. nuo 4 iki 8 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St. Laidotuvės įvyks penktadienį, gegužės 24 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Vietoje geliu pradoma aukoti „Lietuvos Vaikų Vilčiai“. Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: žmona, duktė, sūnūs, brolis ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus/Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 800-994-7600.

A.†A. ANTANINA BAKAITIENĖ Paulauskaitė

Gyveno Alta Loma, CA, anksčiau Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1996 m. gegužės 18 d., 10:20 val. vakaro. Gimė Lietuvoje, Palūšioje. Amerikoje išgyveno 47 m.

Nuliūdę liko: duktė Eugenija Harvey, žentas Richard, brolis ir seserų vaikai Lietuvoje bei kiti giminės.

Velionė buvo žmona a.a. Jurgio.

Priklausė Lietuvos Dukterų draugijai.

Velionė pašarvota trečiadienį, gegužės 22 d. nuo 3 iki 8 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St. Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, gegužės 23 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę duktė, žentas ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus/Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 800-994-7600.

1988-1991 m. Šiaurės Amerikos Lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos centro valdybos bendradarbiui, ŠALFAS garbės nariui

A.†A. ZIGMUI ŽIUPSNIUI

mirus, jo žmoną ŽIBUTĘ, sūnų ir dukras, anūkus, seseris ir jų šeimas bei visus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Buvusios ŠALFAS centro valdybos nariai:

Valdas Adamkus
Rimantas Dirvonis
Vytautas Grybauskas
Algirdas Bielskus
Algis Tamošiūnas
Aleksas Lauraitis
Rūta Pauperienė
Romas Puodžiūnas
Renata Žilionienė

No One Offers You More of Eastern Europe!

Over the past few years, LOT Polish Airlines has established the most comprehensive network of destinations in Eastern Europe, with Warsaw as the strategic hub. The network is conveniently linked with LOT's transatlantic route, giving passengers from New York, Newark and Chicago easy access

to Riga, Tallinn, Moscow, St. Petersburg, Kiev, Lvov, Minsk and VILNIUS, LITHUANIA.

Take advantage of LOT's low fares, the luxury of LOT's fleet of new Boeings and ATRs and the comfort of the new international terminal at Warsaw Okęcie Airport. Make your reservations today!

Information, reservations and ticket sales at the offices of LOT POLISH AIRLINES or your local Travel Agent.

New York: 212-669-1074
Chicago: 312-236-3388
Los Angeles: 213-934-5151

Montreal, P.Q.: 514-844-2674
Toronto, Ont.: 416-236-4242
Toll-free: 800-223-0593

Mirus brangiai Mamytei

A.†A.

ONAI PETKUTEI DAMBRAUSKIENEI,

reiškiame gilią užuojautą jos dukrai GENOVAITEI MIKIENEI, žentui ANTANUI, jų šeimai bei artimiesiems ir kartu liūdime.

Juzefa Paulauskienė
Zelma Paulauskaitė
Nigmas ir Brigita Krasauskai

